Nyolczadik évfolyam. 127-ik szám. Kolozsvártt, 1878. kedd junius 4.

A „KELET“ előfizetési díja:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre . . . . . 16 frt.
Félévre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet“ mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési díjak
Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau Budapesten. Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Weisz Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest Szervitatér 5. sz.

Nyilttéri czikkek
gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:
Főtér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESEBB CZIKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

A külügyminiszter exposéja.

A monarchia külügyminisztere igen fontos felvilágositásokat adott az országnak. Nagy becsü tudnivalók ezek azoknak számára, a kiknek gyanusitás a kenyerük s érdekeikre nézve kedvezőbbnek tartják, hogy egy-egy árulót nézzen a kormány minden tagjában az ország, hogysem olyan egyéneknek tartsa őket, kikben szív és honszeretet lakozik.

Bármily fontosak is azonban ezen leleplezések a kételkedők számára, de annál kedvezőtlenebbek a keleti kérdésnek békés megoldása iránt táplált reményekre nézve. A külügyminister ur nyilatkozatából újolag meggyőződtünk, hogy a keleti kérdés jelenlegi formájában egy óriási mélység előttünk, melyet betölteni, áthidalni, vagy keresztül ugrani Európának s különösen monárchiánknak szerfelett veszedelmes, sok koczkázattal járó feladatát képezi.

Annyi pedig bizonyos, hogy e nagy problema megoldás nélkül nem maradhat.

A külügyminister két nagy tényt constatált: először, hogy monárchiánk a san-stefanói szerződés határozatainak megvalósulását nem türi. A tervezett Bolgárország a javasolt formában nem létesülhet, a dunamenti tartományok katonai megszállása nem tarthat. Szóval, Oroszország vivmányaival szemben a monárchia ellenséges álláspontonál áll. A második az, hogy ezen nagy differentia még mind nincs megoldva. Oroszország alkudozott monárchiánkkal, igyekezett megingatni a külügyministert álláspontjában, de az egyetértés sehogy sem létesülhetett.

Ezekhez járul még két baljóslatu figyelmeztetés. Egyik, hogy Salisbury missiójáról nincs a hatalmaknak tudomásuk, de rá azon impressiót tették, hogy Anglia és Oroszország között érdekeinkkel ellenkező megegyezés nem létesül. E nyilatkozat nem egészen azon hangon van tartva, mely teljesen megnyugtathatná az olvasót, impressióról és nem positiv tudásról van szó, nem hiszi a külügyminister az érdekeinkkel ellentétes megegyezést, de épen ez által némileg elismerni látszik annak lehetőségét. Valóban e ponttal szemben csak azon körülmény szolgálhat némi megnyugtatásul, hogy Anglia érdekei majdnem azonosok a miénkkel s azon egy tényben concentrálódnak, hogy a muszka hatalom bárminemü terjeszkedése keleten, akár Bulgáriában, akár a Feketetengeren mutatkozzon, mindkettőnket egyenlő mértékben sért.

A második pedig azon nyilatkozatban áll, hogy a függő kérdéseket még a kongressus is csak a papirosan fogja megoldani, mi semmikép sem zárja ki, hogy épen a határozatok végrehajtása komoly nehézségekbe ütközhetnék.

Mindezeket összevéve ott vagyunk tehát, a hol voltunk. Eloszlottak mindennemü feltevések a compensationális foglalások, az osztrák-muszkaszövetség iránt, mindenki meggyőződhetett az ország érdekeinek megoltalmazása iránt a szigoru akarat felől, de annál rémségesebbé lett a problema a maga titokzatos megfejthetetlenségében. A dolgok a legmerészebben élükre vannak állitva, a megtöltött ágyuk óriási sora előtt áll Európa, az ellenfelek tetőtől talpig fegyverben egymással szemközt állanak.

A parlamenterek ugyan folytonosan közlekednek, ezer és ezer fő töri magát rajta, hogy miként vegye be egyik fél a másik positióját a nélkül, hogy kardra kerülne a sor. Bizonyos benne mindkettő, hogy egyiknek meg kell hátrálnia, vagy Európának követeléseivel, vagy a muszka hadseregnek, de mozdulni sem előre, sem hátrálni egyik sem akar. Hogy ilyen körülmények között mi lesz ennek a vége, még a csillagok között is aligha tudják.

Annyi bizonyos, hogy ez állapot soká nem tarthat s a fák levelei nem hullnak le még, a midőn vagy ismét egymást öldököljük, vagy pedig mind a két fél visszahúzódik vaczkába.

— Monarchiánk hadi készületeiről a következőket olvassuk a prágai félhivatalos „Bohemia“ egy bécsi levelében: A jelenleg Erdélyben állomásozó három műszaki század rendes létszámát képezi az esetleg Erdélyben felállitandó hadtest három csapatosztályához szükséges műszaki csapatoknak. Ha a körülmények az Erdélyben állomásozó katonaság létszámának emelését szükségessé tennék, ez emelést a leggyorsabban végre lehet hajtani. A 16. és 35. csapatosztálynak csaknem minden zászlóalja, (melyekhez még egy honvédzászlóalj is léphet) Erdélyben egészittetik ki, csak a 3. huszárezred ujonczait szedik a határos magyar megyékből. A szabadságosok és tartalékosok behivása tehát a lehető legrövidebb idő alatt megtörhetik. Ugyanigy áll a dolog a Bánságban, a határőrvidéken és Horvátországban állomásozó csapatokkal.

A gyakran emlegetett 20. csapatosztály gr. Szapári altábornagy alatt (a vezérkar Eszéken van), 3 magyar és egy erdélyi gyalogezredből áll, továbbá több bánsági tartalékezredből és egy horvát vadászzászlóáljból. A 34. csapatosztály Nagy altábornagy alatt Eszéken szintén nagy részben magyar, bánsági, tótországi és erdélyi csapatokból áll, melyeket gyorsan nagy létszámra lehetne emelni. A Zágrábban levő 36. csapatosztály Horvátországban és déli Magyarországon szedi ujonczait. Csak a Zárában levő 18. csapatosztálynak kellene kiegészitési állományát nagyobb távolságról odaszálitani. E csapatosztály áll ugyanis három magyar gyalog ezredből: a 32-ből, (melynek kiegészitő kerülete Pest,) a 69 ből (kiegészitő kerület Székesfehérvár) és a 72-ből (melynek kiegészitő kerülete Pozsony); továbbá egy stájer ezredből (27. sz. kiegészitő kerület Grácz) 4 vadászzászlóaljból (1 tiroli, 1 karinthiai, krajnai, 1 alsóausztriai és 1 krajna-partvidéki.)

— A monarchia erősditési munkálataira, mint a „N. Fr. Pr.“ értesül, eddig közel 3 millió költtetett el, mely összeget a két pénzügymininiszter a pénztári készlet-ből a hadügyi kormányzatnak előlegezett. Az erősditési munkálatok folytatása és az Andrássy által kilátásba helyezett mozgósitása még körülbelül 15 milliót fog igénybe venni. Ezen összeget a közös kormány által kezelt alapok lombardirozása altal szándékoznak beszerezni, mely üzletet a hitelintézeti csoport fogná eszközölni.

A keleti kérdés.

A congressusról bizonyosat tudni nem lehet. Még folynak a tárgyalások Pétervár, Bécs és London, sőt a többi hatalmak között is. Még sokáig tarthatnak, s a congressus, ki tudja, hogy mikor ülhet össze végre valahára. Annyit mondhatni még mindig, hogy a congressus csak „elvileg“ van biztositva. Ha létre jön, azt véli tudni egy bécsi lap, hogy Bismarck herczeg mindenesetre elnököllni fog a tanácskozások kezdetén, de mivel hogy betegeskedik s mindenesetre fürdőre kell mennie, valamely más hatalom képviselője fogja őt helyettesitni az elnökségben.

A „Pol. Corr.“ egy berlini levelet közöl, melyben bonczkés alá veszi a „Nordd. Allg. Ztg.“ hasábjain közelebb megjelent bécsi levelet, melyben az illető levelező egy tervet fejt ki: mikép kellene Ausztria-Magyarországnak megoldani a keleti kérdést s javasolja, hogy monarhiánk német mintára lépjen szövetségbe a keleti államocskákkal. Mi ismertettük volt e tervet. Most azt mondja erre a berlini félhivatalos levelező, hogy azt Oroszország nem fogja ellenezni, mert a muszka hatalom nem Európa ellen támadni, hanem önmagát Oroszországot védelmezni akarja s ha el lesz érve a főczél, hogy a török uralom kiszorittassék végleg ama területekről, melyeken a háboru lezajlott, akkor Oroszország nem bánja, ha akár két részre osztott Bulgária alakittatik is. Ezért Oroszország nem fog a congressuson nehézségeket támasztani, mert ez idő szerint legfőbb érdeke az, hogy csapaait hazaszállittathassa és demobilisáljon.

Ezekre csak azt jegyezzük meg, hogy a „Nordd. Allg. Ztg.“ által közölt tervtől meglehetős lényegesen különbözik az, melyet Andrássy gróf a delegátióban előadott. Már pedig ez s nem Bismarck lapja bécsi levelezőjének terve tekinthető Ausztria-Magyarország keleti politikája programmjának.

A diplomatiai helyzet ezen kétes pillanatában, Románia, alkalmasint megsejtve, hogy a hatalmak részéről nem talál hathatós ellenzésre a Besszarábiára vonatkozó orosz követelés, közeledni igyekszik a portához. Bratianu Demeter e czélból Konstantinápolyba indult, részint — mint jelentik — hogy Románia függetlenségét ott elismertesse, részint hogy „bizonyos eshetőségekre“ Románia és Törökország egymáshoz való bensőbb közeledését kieszközölje. Ezért bizony nem volt érdemes a románoknak olyan szitkozódás kiséretében szakadni el annak idején a portától.

A világkiállitásról.

A „Figaro“ Berkes bandájáról.

(Folyt. és vége.)

„A czigányzenekarban — folytatja tovább a hires franczia lap — nagyon igénybe van véve a közremüködők emlékező tehetsége, mert rendesen egy sem tud egy betü kótát. A hegedü az, a mi vezeti az egyes hangszercsoportokat. A dallamot vagy kiséretet, ha egyszer betanulták, sohasem feledik el. De ők a darabot nem a maga eredetiségében adják elő, hanem annak testét selyembe, bársonyba, biborba öltöztetik, hullámos csipkékkel cziczomázzák, gyöngyökkel s drágakövekkel ékitik fel. Ebben nyilatkozik a czigány tehetsége, mely különös sajátsága e faj független lángelméjének, ez a csodálatos, öntudatlan ösztön náluk a zenei képesség forrása. E tehetség a rögtönzésben érvényesül. E tekintetben a kar minden tagja kiveszi a maga részét, de figyelmezve az adott válaszra és mindig készen rá, hogy szomszédjának secundáljon.“

„A hármonia, mi ebből származik — mond alább a nevezett lap — meglehet nagyon merész, de sohasem hibás, se nem barbár, hanem sok kitérést engedve meg, minden megvan benne, csak laposság nem.“

Ezután elmondja, miként kóborolják be Magyarországot a czigányok, keresik fel a kastélyokat; miként kerekedik tüzes nótájuk mellett kunyhóban és palotában tánczra a lakosság s tánczközben miként adja össze a czigányzene a párokat. Végül megemliti a darabokat, a melyeket a Figaro estélyén a czigányok játsztak.

Mint ezekből láthatni, a franciák a mi derék czigányaink kiváló tulajdonait más zenészek felett sokkal ügyesebben felfedezték és sokkal inkább becsülik, mint mi tesszük idehaza. Egy tekintetben azonban tévednek a kamarai zenéhez s a lármás trombita- és dobszóhoz szokott külföldiek. Ők ugyanis mindazt a tüzet és lelkesedést, mi a czigányzenében nyilatkozik, e népfaj különös természeti ösztönének tulajdonitják. Ez állitás annál kevésbbé állhat meg, mert a mint a spanyolnak, ugy csaknem minden nemzetnek van czigánya és ezeknél még sem tapasztalható az, a mit a magyar czigánynál ők oly sokra becsülnek. Nem a czigányok lelke az a mi zenéjükben szól, hanem a magyar nemzetben élő meleg érzelmek, lángoló lelkesedés és igaz poézis, mely mindenütt széles e hazában, a tiszamentén ugy, mint a székely havasok között a nép szivében forr s minden énekelni tudó magyar ajakon megszólal; a czigány csak a hegedüre adja, a mi a nemzetben él.

Határszéli levelek.

Soosmező, 1878. május 28.

Ne nehezteljen t. szerkesztő ur, hogy mindig csak hirekkel állok elé, anélkül, hogy valami positiv tényeket irnék.

A mai háborus időben azonban a hirek is jó szolgálatot tesznek; tudjuk legalább tájékozni magunkat s nem vagyunk kénytelenek apró mende mondák után elindulni.

Igen megbizható barátom beszélé el a következőket:

Folyó hó 25-én — ugymond — egy orosz mérnök kapitány a moldvai határszélen lévő Soréza faluban hált egy kozákkal. Másnap reggel lovára kapott s a Zbajna nevet viselő havas felé lovagolt. Ez a havas határos a mi Kalabucs nevü havasunkkal.

Utközben két moldvai őrre bukkant, s mikor az őrök a szokásos módon rákiáltottak: nem akart semmiképen megállani. Az őrök nevét kérdezték: még erre sem felelt semmit. Erre tehát az egyik őr tüzelt. Bár a golyó nem talált, mert hát — tisztelet, becsület — az oláh katonák a botot jobban kezelik, mint a fegyvert, — mindazáltal a kapitány jónak látta megállani s nem tenni ki magát még egy második s talán biztosabb lövés kellemetlenségeinek. Ekkor a kapitany visszakisérj tetett a 18 főből álló őrtanyára, honnan a faluba vitetett s ott a „primár“ elé állitották. Az előljáró természetesen elbocsátotta a kapitányt. Ez aztán háboritlanul folytatta utját a nevezett havas felé, honnan a mi havasunk fekvéséről, járható, vagy járhatatlan utairól olyan pontos jegyzetet és rajzot vehet fel magának, a minő csak tetszik.

A kapitány az ojtozi szorosnál is járt; felismerték őt a sorézai oláhok. Hanem a kapitány-mérnök helyesebbnek látta eltagadni ezt a körülményt.

Az egész dolog két okból birhat ránk nézve fontossággal. Először annyi tény, hogy a muszka csakugyan teljes ismeretével akar birni, határszélünknek; másodszor pedig különös az, hogy terveiket, czéljaikat épen a „szövetséges“ Romá-

---

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

TIZENKETTŐDIK ÓRÁBAN.

ELBESZÉLÉS.

Irta:

SPIELHAGEN FRIGYES.

(21-ik folytatás.)

Tizedik fejezet.

Swen hasztalan terjeszté ki karjait a tova siető felé. Mint álomlátás, gyorsan, megfoghatlanul tünt el előle. S mint álom tünt fel előtte az is mit ez utolsó perczekben átélt.

Ő szeretve, szeretve e hölgytől, ki mint istennő, magasan, fénytől körözve, elérhetlenül lebegett előtte; a szent jelt, melylyel vallomását megerősitette, még most is ott érezve forrón homlokán, mivel érdemelte meg ezt? De hát vágyott, törekedett-e ő e mérhetlen szerencse után? Nem a háborgó tenger hullámai közül, hova boldogsága hajója sodortatott, akarta-é őt mentő kikötőbe segitni? És ime egyszerre nem távolabb látja-é őt most, mint valaha a nyugalom, biztonság és béke czélpontjától? Nem ment-é már is teljesedésbe Benno jóslata? Nem hasonló volt-e ő azon rablóhoz, ki hogy drága kincsie tegyen szert, a gazdájától elhagyott házba tör be orozva?

Zavartan nézett körül.

A szobában uralkodó csend remegésbe hozta; némán hallgatta a fali óra egyhangu ketyegését, s az ablaktáblákhoz csapkodó esőcsöppek zaját.

Valjon nem jő-e vissza mrs. Durham? — Oly sok mondani valója volna neki, oly igen sok!

El akarta volna mondani neki, hogy nem vágyik oly boldogságra, melyet ő könnyek- és megbánással s mindennemü áldozatokkal keserüen kellene, hogy megfizessen; hogy szereti, forrón, mindenek felett szereti őt; hogy a gondolat viszont szerettetni általa, boldogsággal — végetlen boldogsággal tölti el keblét — és mégis amellett oly fájdalommal, keserüséggel, minő akkor nyomja a szivet, ha eszményképünkben, melyen egész hivő lélekkel csüngtünk, csalódtunk.

El akarta mondani neki — de mit is még? — Mindent, sok mindent, mi lelkében is csak mint egy nagy zür kavargott.

Levetette volt magát az egyik székre, s lázban égő fejét kezére támasztotta. Eifeledte hol van; elfeledte, hogy illő és okosabb dolog volna most távozni, hogy a cselédségnek feltünhetik hosszas ittmaradása.

Igy telhetett el mintegy negyedóra, midőn a mellékszobából hangzó lépések zaja riasztá fel őt elmélyedéséből. Azt remélte, hogy tán Cornélia tér vissza, s minden vére szivére tolult vissza — még egy percz s — nem Cornelia, hanem férje lépett be a szobába.

— Good evening sir! how do you do! (jó estét uram, hogyan érzi magát?) szólalt meg Durham ur, miközben elmenve Swen előtt, a nélkül, hogy mint szokta, kezet nyujtson neki, s megállt háttal a kandallónak támaszkodva, ámbár nem égett még tűz benne.

— Köszönöm jól, és ön? felelt Swen, a nélkül, hogy tisztán tudná mit beszél.

— Thank you, very vell! (köszönöm, nagyon jól!) szólt mr. Durham.

Szünet állt be, mely Swenre nézve nem minden zavar nélküli volt. Becsületessége fellázadt e barátságos viszony ellen, oly emberrel szemben, ki ha sejtené a valót, egészen más hangból beszélne vele, arról meg volt győződve. Nagyon kisszerünek és nyomorultnak érezte magát, a szinlés ez álarcza alatt, melyet életében most viselt először. Fürkésző pillantást vetett mr. Durham arczára; ugy jött neki, hogy ez ember arczáról elitéltetését kellend leolvasnia; de mr. Durham arcza nyugodt és hideg volt, mint mindig, meg lehet egy árnyalattal halványabb, mint máskor, hanem ez attól is lehetett, hogy miként esett reá a világosság. Durham, még most is ama félig homályos szegletben állt a kandalló előtt.

— Where is mrs. Durham? (hol van Durham asszony?) kérdezte hirtelen.

— Csak éppen most volt itt, felelt Swen, s a szavak csaknem torkán akadtak.

— Ah so! mondá mr. Durham.

Ismét szünet állt bé.

— Azt hiszem ma este csak magunk maradunk, kezdte Sven ismét.

— Seems so (ugy látszik) mond mr. Durham.

Ismét nem hallszott semmi más, mint az óra ketyegése, s az esőcseppek kopogása az ablak táblákon.

— Hogy állunk hajózási kirándulásunkkal? kérdé ismét Swen, kinek ez egyes szavakból álló társalgás kezdett kiállhatatlan lenni. Tudakozódott ön valami alkalmas hajó után?

— Oh yes; megvettem ma egy nagyon szép ladikot, nem szerfelett nagy, de jó erős, és könnyü.. „Vizi nimfának“ fogom elnevezni. Very nice name, it is not? (nagyon kedves név, némde?) felelt Durham ur, angol mondatokat is vegyitve társalgásába, a mint az szokása volt.

— Vizi nimfának? szólt Swen, oh bizonynyal az nagyon szép név.

— Ma jó volna fel is avatni, meglehetős boszorkányoknak való idő van oda künn.

Swen oly hangon mondta ezt, mely tréfás akart lenni, s azért nem kevéssé volt meglepetve, midőn mr. Durham rövid hallgatás után igy szólt:

— Jól van! indulhatunk?

— Hová?

— Nem azt mondta-e, hogy avassuk fel ma este a vizi tündért?

E perczben még jobban megrázta a szél az ablaktáblákat; a terrasse-ra vezető ajtó felpattant.

— Szélben nem fogunk hiányt szenvedni, az bizonyos, mondá Swen, ki még mindig lehetetlennek tartá, hogy mr. Durham komolyan beszéljen.

— Well, then let us go (no tehát induljunk), szólt mr. Durham, felhajtva kabátja gallérját.

Meghuzta a csengettyüt, s mondá a belépő inasnak.

— Mr. Tissow's great coat and hat! (Tissow ur felső kabátját s kalapját!)

— Tehát valóban komolyan beszél ön? kérdé Swen.

— Why not? (miért ne?) válaszolt mr. Durham, lassan begombolva kabátját. Ha nem csalódom, ön éppen arra vágyott, hogy kissé viharos napon induljunk ki. Ennél jobbat bajosan találhatnánk.

Ez alatt az inas behozta Swen holmiját.

— Szolgálatjára állok önnek, szólt Swen.

Swen belátta végre, hogy mr. Durham valóban nem tréfál; megtudta, hogy mr. Durham szemtanuja volt az imént lefolyt jelenetnek, és hogy most egy, vagy másként elégtételt fog követelni a rajta elkövetett sértésért. Swen szive dobogott, de nem a félelemtől, hanem a várakozásteljes türelmetlenség izgatta fel, melylyel a bátrak szembe mennek a kikerülhetlen válsággal. El volt határozva, hogy azon embernek, ki iránt most keserü gyülöletet érzett, semmiben sem fog engedni; s ha kell, élethalálra fog küzdeni vele.

Ily nemü gondolatok keringtek agyában, mialatt mr. Durhamot komor hallgatásba merülve kisérte le a terrasse lépcsőjén, s ment vele néhány lépést a part hosszában a folyó egybeöblösödéséig, mely nemét a kezdetleges kikötőnek képezte.

Itt mindig kaphatók voltak csolnakok s kisebb vitorlás ladikok, melyeket a halászok az evezést s hajókázást kedvelőknek bérbe szoktak adni. Midőn közeledtek a ladikhoz, egy ember, ki ott őrt állott, reájok kiáltott.

— Én vagyok, szólt mr. Durham.

— Vagy ugy! mit akar itt olyan későn miszter?

— Ladikom használatba venni.

Vagy egy óráig hajózni akarunk társammal.

— Mit mond ön? szólt az ember, ma este? hisz valóságos boszorkány-idő van most mister.

— Épen azért, felelt mr. Durham.

— Ma este nagyon veszélyes lesz folyóra szállni mister.

— Épen azért akarok menni.

Ez alatt mr. Durham beszállt a ladikba, meglehetős könnyü ladik volt, mely három, legfőlebb négy embert fogadhatott belsejébe, felállitotta középen a kis árboczot, s a vitorlát felhuzásra igazitotta.

— All right? szólt mr. Durham.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

nia előtt burkolják el. Az oláhok már magukra nézve is kezdik veszélyesnek találni a sok orosz kémlelőket.

A mi a megkezdett müveleteket illeti, azok gyorsan és pontosan folynak. A díjazott s felfogadott munkások száma napról-napra növekedik.

Főispán ur ő méltósága ma itt járt. Megnézte a munkálatokat mindenütt s legrészletesebben. A munkavezetőkhöz intézett kérdéseiből s ittott tett észrevételeiből itélve nemcsak a kötelességét legnagyobb hűséggel teljesitő s érettünk nemesen érző hazafit láttunk magunk előtt, hanem egyszersmind arról is meggyőződtünk, hogy ő méltósága még ebben a dologban is szakértő.

Az isten éltesse őt sokáig!

Hirlik, hogy a napokban több előkelő tiszt fogja meglátogatni határunkat.

„Nemere.“

A TÖRVÉNYHATÓSÁGOKBÓL.

Kolozsvár sz. kir. város képviselő testületének közgyülése.

Kolozsvártt, 1878. máj. 31.

(Vége.)

Sámival szemben dr. Szőcs a 6-dik gyógyszertár ellen volt. A gyógyszerészetet nem lehet egészen a szabadipar körébe utalni; itt roppant fontos érdekeket kell védelmezni az államnak s ez kizárja a korláttalan versenyt. Különben is a gyógyszerekkel nem ugy van a közönség mint más árukkal; gyógyszernél nem tudja megitélni, hogy melyik a jó s melyik a rosz. Nem áll tehát, hogy a concurrentia e téren is csak a korláttalan consumens közönség érdekének szolgál; sőt ellenkezőleg: hátrányára, minekutánna a gyógyszerek árát a kormány szabja meg, épen azért, mert a közönség absolute nem tudja magát e tekintetben még tájékozni sem; az eként korlátozott gyógyszerészek tehát tulságos verseny esetében könnyen aként kárpótolnák magukat, hogy vagy rosszabb minőségü gyógyszert árulnának, — amit a nagyközönség épen nem venne észre s a szakértő orvosok és hatósági közegek sem volnának képesek teljesen s mindig ellenőrizni, — vagy felét adnák a gyógyszernek vegyitve azt olcsóbb szerekkel, amit tehát folyvást analysálni kellene. Ilyesmire volt már eset.

Hasonlókép nyilatkoznak még dr. Mály János, Bogdán István, Simon Elek polgármester, kik mind ellene vannak a 6-dik gyógyszertár felállításának; Biró Mihály ellenben mellette van.

Ezek után elnök feltevén a kérdést, — hogy t. i. pártolólag akarja-é a közgyülés a folyamodványt fölterjeszteni a belügyminiszterhez vagy nem, — ehez Váradi Károly tanár szól hozzá. A szabadipar szempontjából, melynek dicsőitése és védelmére hosszasabban kitér, — ugy szeretné a kérdést föltétetni, hogy a folyamodónak kérelmét nem pártolja ugyan a közgyülés, de nincs egy 6-dik gyógyszertár fölállitása ellen. Mert ő is abban a hitben él, hogy aki oly sokáig nem folytatta gyakorlatilag a gyógyszerészetét: az nem nyujthat e kényes természetü foglalkozásnál elég garantiát a nagyközönségnek.

Erre a főispán felvilágositván a felszólalót, hogy most csak a 6-dik gyógyszertár felállitása forog kérdésben, a leendő 6-dik gyógyszertáros személyét azonban törvény szerint később pályázat fogja eldönteni: ismétli a föltett kérdést, mire csak 7 bizottsági tag áll fel a folyamodvány pártolólag leendő fölterjesztése mellett. Tehát a városi bizottság e határozata nem ajánlja a miniszternek egy 6-ik gyógyszertár felállitását.

A gyógyszertár kérdését eként megoldván a közgyülés, áttér — a szegényipénztár számadásainak approbatiója után — a közgyülés a választásokra.

Főispáni kijelölés alapján megválasztattak:

I. A III. IV. osztályu kereseti s tőkekamatadóbeli kirovások felett határozó felszólamlási bizottságba: rendes tagnak: Kővári László, póttagnak: Tamási János.

II. Az adókivető bizottságba, rendes tagnak: Ákoncz János, póttagnak: Akeszmán Samu.

Ezután a polgármester terjeszti elő javaslatát a Fröbel-kert részvénytársaság adóssági ügyének lebonyolitása tárgyában. A társaság összes adóssága 6000 frt nem kamatozó kölcsön a közoktatási miniszter tárczájától és 19,000 frt különféle magánosoktól. Az utóbbit azonnal ki kell fizetni, mert az intézetet végrehajtás fenyegeti; a 6000 frtot illetőleg a polgármester javaslata arra megy ki, hogy a közoktatási minisztert kérje meg a közgyülés, miszerint fogadja el a várostól is ez adósságnak már a társasággal szemben stipulált törlesztési módozatát, t. i. 1879 évtől kezdve 500 frt tőke törlesztést. A 19,000 frtnyi többi adósság törlesztésére a polgármester egy ideiglenes expedienst ajánl, t. i. ekkora összeg kölcsönvételét a helybeli takarék-pénztártól, mely a viszonyokhoz képest elég olcsón t. i. 8% mellett adná azt a városnak. Minthogy pedig a városnak a jövő évben több rendbeli adósságot mulhatatlanul ki kell fizetni, igy az 1876. tüzvész alkalmával csinált adósságot, a laktanyákul megvásárolt külmagyarutczai Zsigmond és Pianer féle házak vételárának egy részét, a Kovács Márton örököseinek stb. stb.; és e fizetések annál sürgősebbek, mert nem odázhatók el, nagy kamatot kell utánuk fizetni, az 1879-ki budgett pedig nem lehet akkora összeggel, (mintegy 80,000 frtt) megterhelni: — ez okból ajánlja a polgármester, hogy az osztrák banktól 100,000 ft. kölcsön vétessék föl, melyből kérdéses adósságokat, valamint a Fröbel-kert terhei törlesztésére a takarérék-pénztártól ideiglenesen kölcsönveendett 19 ezer frtot is törleszteni lehetne. Egyelőre azonban csak arra kér a polgármester felhatalmazást, hogy a bankkal az előleges alkudozást megkezdhesse.

Az általános helyeslléssel fogadott inditványt, — mely ellen Kővári emel szót abból a szempontból, hogy először a város összes adósságait kellene kitisztázni és számbavenni, miután azok, a miat ő értesült, 200.000 frtnál többre rugnak, e kitisztázás czéljából tehát egy bizottságot kér kiküldetni, — a közgyülés, a polgármester újabb propositiójára aként fogadja el, hogy a Fröbel-kert adóssági ügyeinek az előterjesztett tervhez képest leendő ideiglenes lebonyolitásával a polgármester bizatik meg, ellenben az osztrák banktól fölveendő 100.000 frtnyi kölcsön módozatai tárgyában teendó javaslat megtételével és a város adósságainak kitisztázásával a II. (pénzügyi) szakosztály bizatik meg.

A tárgysorozat még hátralevő részét gyorsan letárgyalták.

Az egyik ezek közül a vascsövü utczai kutak kérdése volt. Walser Ferencz gépgyáros ugyanis ajánlkozott, hogy a mostani, tetemes és szakadatlan javitást igénylő facsövü szivatytyuk helyébe az utczai kutakban vascsövü szerkezeteket állit be, melyek nem fognak annyi reparatiót kivánni, csinosabbak és nem is ronthatók oly hamar el. Erre nézve egy kutat mintakép el is látott Walser Ferencz ilyen vascsővel a b.-monostor-utczában.

Mielőtt ez ajánlat felett határozhatott volna a város, Simonfi is tett hasonló ajánlatot. A közmunkatanács, mely elé mindkét ajánlatot a tanács előlegesen előterjeszté, ugy véli, hogy Simonfi is csináljon mintakutat, mint Walser s majd az eredményhez képest fog a város az ajánlatok felett dönteni.

A közmunkatanács e véleményét a közgyülés is elfogadta.

A helybeli ev. ref. ekklézsia folyamodott volt, hogy a bel-farkasutczai ev. ref. templomhoz és kollegiumhoz vezető sikátor kiszélesitésére szükséges területet ád az ekklézsia, a város pedig legyen szives készittesse meg e sikátort s készittessen az átadandó területre keritést.

A tanács erre tárgyalásokat kezdett az ekklezsiával. Minthogy az ekklézsia ujabban oda modositotta ajánlatát, hogy a saját papilakja kertjéből a sikátor megszélesitése czéljából átadandó területért a város adjon cserébe közhelyeket, még pedig annyit, mely többet érne az átbocsátandó területnél: ez okból miután e sikátor szélesitése nem olyan elodázhatlan szükség, a tanács és közmunka tanács nem ajánlja teljesitni az ekklézsia kérelmét. A közgyülés erre a közmunkatanács véleményét fogadta el.

S ezzel a gyülés véget is ért délutáni 6 óra után, minekutána még a polgármester bemutatta az 1877. évről szerkesztett jelentését, mely ki fog nyomatni s a városi képviselők között szétosztatni.

Megyei közgyülés és vegyesek.

Fogaras, 1878. május 30.

Fogarasmegye is megtartotta e hó elején tavaszi rendes közgyülését ideiglenes főispánja elnöklete alatt, melynek lefolyása — mi türés tagadás oly hangtalan és chablonszerü volt, mikéje a reporter alig képes az egészből valami közérdekűt kiválasztani. Az alispáni jelentésből megjegyeztük magunknak, hogy ápril végéig 2956 ügydarab folyt be hozzá, melyek 96 hijjával fel is lettek dolgozva. Romániába szóló utlevél összesen 1443 adatott ki, melynek oka — mint már egyszer megjegyeztem volt — nem a megyébeni pauperismus, mert az nem állitható, habár itt-ott észlelhető is, hanem az orosz-török háboru szülte napszám kereslet. Jelenté, hogy a központban eddig létezett hiányos ügy beosztást czélszerüen rendezte, minek eredménye lőn a pontos sikeres hivatali kezelés, mely okon az ügymenetet — a közigazgatás javára — gyorsnak és rendesnek meri mondani. A központ tisztviselői kötelességeiket szorgalmasan, pontosan és lelkiösmeretesen teljesitik, a szolgabiráknál is, ámbár a községek uj szervezésével és a segédjegyzők, illetőleg közgyámok megválasztatásával voltak hetekig elfoglalva, az ügy folyama rendes volt és legkissebb panasz sem fordult elő. S miután ez a mi tudtunk szerint is igy volt: Fogarasmegye közigazgatása méltóvá tette magát ez időben a nyilvános megéljenzésre.

Ez alkalommal töltetett be a Kopocsányi Mór visszavonulása folytán eddig csak helyettesitve volt főjegyzői diszes állás, a gör. kath. érseki vicarius indokolt inditványára közfelkiáltás utján két pályázó közül megválasztatván arra szotyori Nagy Sándor, ki e szép tisztet négy hónap óta helyettes minőségben közmegelégedésre, példás pontossággal, ritka becsületességgel és szakértelemmel viszi, s a kiben derék főispánunk megyénkre nézve valóban szerencsés acquisitiót tett.

Egy kis élénk discussiót Győrmegye átirata Törökország integritására vonatkozólag, meg Aradvárosáé a san-stefánói béke ötletéből eredt angol fellépés pártolása, Bessarábia kérdése tárgyában idézett volna elő. Azonban az e tárgyra vonatkozó átiratok egyszerü tudomásul vétettek, a megelőző napokon tartott választmányi ülésben abban állapodván meg a vezető férfiak, hogy a románok is lemondanak Románia kérdésbe hozott integritásának hangsulyozásáról, ha a magyarok sem fogják az angol, osztrák, magyar és török érdek szövetség parancsoló szükségességét feszegetni: a tudomásul vételt azzal indokoltuk — egy értelemmel helyzetünk kényszerüségére utalva — hogy a törvényhozó testület bizodalmát biró felelős miniszterium a haza érdekében szükséges intézkedéseket a maga idejében a mi beleszólásunk nélkül is megteendi.

A magyar kisbirtokosok földhitelintézete létesitésére alakult bizottságnak átiratát alapitványok tétele és gyüjtése tárgyában, miután megyénknek nincs semmi alapja, melyből alapitványt tehetne, áttettük kellő kihirdetés végett a szolgabiráknak s a nemes ügy terjesztésére, figyelemmel kisérésére bizottságot küldöttünk ki.

A megyei árvák és gondnokoltak épületeinek tüzkár elleni biztositását — több ajánlkozó közül — az első magyar általános biztositó társasághoz utaltuk.

A marha cataster nyilvántartására nézve azon intézkedés tétetett, hogy azért minden egyes marha tulajdonos fizet 4 krt; ha a községi elöljáróság között irástudó ember van, az tartozik vezetni a catastert és a marhaleveleket is az állitja ki 4 krért; ellenkező esetben a marhaleveleket a nyilvántartó állitja ki, a ki azok kiállitásáért és a catasterbe előjegyzésért 3 krt kap, a községi elöljáró csak kettőt. A földadó cataster nyilvántartásánál csák a változások bevezetéseért követelhető párczellánként 5—5 kr, a felolvasásért ellenben semmi.

Ezeken kivül elintéztetett egy halom helyi érdekü tárgy egyenlő értelemmel és akarattal minden vita nélkül.

És most engedje meg a tisztelt szerkesztő ur, hogy levelezői tisztemnél fogva más nemü tárgyakat is hozzak az érdemes olvasók tudomására. Legfontosabb ezek között, hogy junius hó 2-án kezdve a megye központjában „Fogaras“ czimü társadalmi és közmivelődési heti lap fog megjelenni, egyelőre autographicus-sajtó segélyével. Örömmel üdvözlünk minden ilyen mozzanatot, mert hiszen Fogarasban is „nem egy átalános érdek megvitatása kiván tért és forumot“. A megindulandó heti lap gyámolitására készséggel használunk fel minden becsületes utot és eszközt, ha a szerkesztőség be is váltandja kibocsátott „felhivás“-ában elmondott szavait: „ védeni az erényt, a hazafiságot, az igazságot; s ezzel ellentétben kiméletlenül ostorozni a társadalmi élet fattyu hajtásait, s azon szédelgőket, kik, mint Krisztus pharizeussa, elburkolva, buvó helyről lesnek az áldozatra.“ Bizony ideje volt már ennek is, mert valóban birkatürelem kellett elhordozására már csak annak a hetvenkedő humbugnak is, melyet a megye képének egyik viselője Kossy Sándor ur üzött választóival szemben, a világgá bocsájtott homorodi humbugtávirattal, s a mely a napi lapok hasábjain, legközelebbről a „Pesti Napló“ keddi számában hivatalosan lőn meghazudtolva. Ha az ilyes pökhendi szájaskodók ellenében fog a „Fogaras“ szerkesztősége sisakos férfiuként merészen sorompóba szállani, akkor legyen általunk ismételten üdvözölve. Nekünk is hitvallásunk, miként a hivatását nemesen fölfogó sajtó: nap, mely áttör a legsürübb setéten is, vakitó sugaraitól csak a gyenge szemüek irtóznak, kik a világosságot kerülik; az épszemü nem fél a világosságtól, miként a bérczi sas bátran szemébe néz ő a sajtó naptüzének. A szemérmetlen sajtó a martalóczok szivörömére ideig-óráig koszoruzva járdal ugyan a „feszitsd meg“-et kiabáló demagogia sáros utczáján; de az örök igazság mindig megtalálta kellő időben a maga Krisztusát, ki a mérges kigyók fajzatinak álarczát a kereszttől sem riadva vissza porba rántotta. Ilyen elvek gyakorlata mellett hozsánna a „Fogaras“-nak. Ha pedig azok ellenére az inhumánitás és az immorálitás clique-szerü uralmának meghonositására, a családi szentély, társadalmi együvétartozás, kendőzetlen érdem, hűen őrzött becsület meggyilkolásának martalócz szerepére vállalkozik, s magasztaló huhogása leend oly embereknek, kik a szellemi és anyagi jobblét mellett disserálnak hangosan üres kézzel, még üresebb szivvel, kik a közügy szent palástja mögül személyes, családi, önző czélokat hajhásznak: alólirott azonnal résen álland szárazon tartott lőporával, hogy a tisztelt szerkesztő ur engedelmével e becses lapok hasábjain érezhetőn megsuhogtassa a hivatlan kufárok, szédelgő humbug felett sujtó ostorát. A „Fogaras“ előfizetési ára egy évre 8 frt, fél évre 4 frt. negyedévre 2 frt 50 kr.

Őszi vetéseink állása kitünő, kukoriczánk az égető szárazság okán sinyleni kezd; májusban csak egy jó esőnk volt, pedig nagyon kapóra jöne; a gyümölcsösök gazdag termést igérnek, fagynak megyénkben nyoma sem volt, havasainkon nagyon meggyérült a hó, időjárásunk nyárias, esőtlen.

„Isten óvja nagy csapástól
Mi magyar hazánkat!“

Szeremley Lajos kir. tanácsos és tanfelügyelő a napokban utazott el körünkből uj állomására, Beszterczére. Benne városunk és megyénk az egyik legigazabb magyart, páratlan társadalmi embert, őszinte barátot, befolyásos és tekintélyes nép embert, szilárd és meg nem ingatható jellemü férfiut vesztett el, tanügyi buzgalmának élő emléke a fogarasi állami polgári tanoda. Helye itt betöltheten marad, mert Fogarasmegye tanügyi tekintetben Brassóba kebeleztetett. Pusztulunk, fogyunk és mindenik elköltöző magyar érezhető ürt hagy maga után itt, mert mi nem mondhatjuk el, hógy társadalmi sivár életünk őszülő fájára minden egyes lombhullás szebb virulatot hozand.

Cato.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

Dencsuleszku Dumitru és társainak rablógyilkossági bünügyében tartott végtárgyalás.

A dévai kir. törvényszéknél aligha tárgyaltatott a fennérintettnél érdekfeszitőbb bünügy.

E lapok olvasói emlékezni fognak az épen éve mult gyakori rablásokra, melyek szükebb hazánkban majd itt, majd amott, nevezetesen azonban Hunyadmegyében előfordultak; a nélkül, hogy sok ideig a hirhedt haramiák garázdálkodásainak véget vetni a kiküldött katonaság és hatóság képesek lettek volna. Végre sikerült az annyira rettegett rabló banda nagyobb részét a petrillai havasokon jul. 13-án kelepczébe keriteni, s a dévai kir. törvényszéknek, mint illetékes forumnak átszolgáltatni.

A rablók kihallgatásával Gyárfás Ferencz törvényszéki biró bizatott meg, ki a nem kevésbbé hosszadalmas ügyet, melyet a rablóvezér sulyos megsebesitése egyrészt, másrészt pedig azon körülmény, hogy honossági viszonyai ismeretlenek voltak és még máig is azok, mindinkább nehezitett, a szakértők véleménye szerint bámulatos ügyességgel vitt keresztül.

A végtárgyalás, melyet nemcsak jogászok, hanem laicusok is nagy érdeklődéssel vártak, mult hó 14 én kezdődött dr. Solyom Fekete Ferencz törvényszéki elnök vezetése alatt roppant közönség jelenlétében.

Első nap, máj. 14-én.

Elnök: Dr. Solyom F. F. Birák: Kenderesi Mihály és Mócz János. Jegyző: Nemes Ede. Kir. ügyész: Varga György. Védők: Olariu Elek, Dobay F., Lázár György és Miklós Lajos ügyvédek.

A vádlottak padján ülnek: Dencsuleszku Dumitru, mintegy 30 éves oláhországi, kinek azonban születési helye, előélete, valamint egyéb viszonyai a consulatus utján sem valának kitudhatók. Zord kinézésü, szálas ember, fekete göndör hajjal, sápadt borotvált arczczal, melyen a golyó helye, melyet elfogatása alkalmával kapott, tapasszal van beragasztva. Ruhája rövid zeke kabát és oláhországi harisnyából áll, melyet oláhországi vörös köpenye egészit ki. Beszéde folyékony, legtöbbnyire merész és kifejezései után itélve, nevelésben is részesülhetett.

Nikoláj Gyorgye, mintegy 36 éves tojásdad alaku, meglehetős csinos képü egyén. Haját az erdélyi oláhok módjára hosszan és csinosan fésülve viseli. Ruhája rövid zeke kabát, harisznya és bakancsból áll. Beszédében meghunyászkodó, óvatos, irni olvasni nem tud.

Tielanka Juon, petrillai születésü, 32 éves, gyermeksége óta Oláhországban szolgál; bárgyu kinézésü félénk embernek mutatkozik.

Ruhája csinos kalapból, harisnyából, s a meggyilkolt Grossmann testhez álló kabátjából áll.

Marián Petru, (egy pár nap mulva, a mint a rablócsapathoz szegődött, elfogatott) szelistyei születésü, mintegy 40 éves; arczán némi megtöröttség látszik. Ruhája hosszabb zekéből és harisnyából áll.

Elnök megnyitja 9¼-kor a tárgyalást, melynek két főpontjét a Zarmini Antonio és társai ellen elkövetett rablás és a Csicsó-Holdvilági 19 éves Goga Juon vallomásai képezik.

A rablók 1877. május 26-án megleptek Petrillán 4 olasz munkást, azokat bántalmazták s tőlük az egyéb fellelhető tárgyak közt egy szép, lefaucheux fegyvert is elraboltak töltényekkel együtt.

A károsultak szembesitése után következő kérdést intéz az elnök Dencsuleszkuhoz:

Elnök: „Mondja meg mit tud a petrillai rablásról?“

D. „Én nem voltam benn a házban, s az egészet egy fa alól néztem a távolból.“

E. „Hát a fegyver hogy került magához?“

D. „Azt egy más társamtól kaptam, ki a rablásban részt vett. (Két rablónak, ugy mint Udrea Juonicának, Erdélyben valódi nevén Deanu Oláhországban Manica és Velcunak — kinek valódi neve szintén ismeretlen — sikerült az üldözés alkalmával elmenekülni.)

Az intézett kérdésekre többi czinkos társaival együtt rendesen kitérően válaszol, mig a vele szembesitett tanukat — igy ez alkalommal Goga Jóont, kit a havason kényszeritettek kalauz gyanánt hozzájok csatlakozni — épenséggel nem akarja ismerni, s azt állitja, hogy soha sem is látta. A megidézett főbb károsultak, illetőleg tanuk a a tárgyalás napjára nem jelentek meg és igy a tárgyalás folytatása azon hó 27-re halasztatott el.

Ezzel a gyülés d. u 6 órakor véget ért.

(Vége köv.)

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1878. junius 3.

— A magyar kir. igazságügyminiszter Pap Makáb szamosujvári kir. járásbirósági dijnokot a nagyenyedi kir. járásbirósághoz irnokká nevezte ki.

A magyar haza *legelhagyatottabb inségre jutott árvája, a hazai ipar érdekében emeljük itt fel ismételten kérő szavunkat e lapok t. olvasóihoz.*

Az erdélyrészi háziipar- és iparfejlesztő egyesület megalakult, hogy a magyar társadalmat tömörülésre szólitva fel, ipart teremtsen az egek által is iparra teremtett e szép kis hazarésznek.

Ha vannak e hazának fiai, a kik egyházaknak, oskoláknak tesznek kegyes alapitványokat és nemes erkölcsöket kivánnak oltani a népbe, nyujtsanak pár fillért a józan élet, a családiasság, a takarékosság legfőbb forrása, a léleknemesitő munka templomának felépitéséhez.

Ha vannak, kiknek szivébe nyilalik mások nyomora s jótékony egyletek, árvaházak segélyezésével enged szive nemes sugallatának, jöjjön és tartson velünk is, hogy az ipar oktatásával kenyeret adjunk az éhező kezébe és saját munkája utján ünnepi ruhával cseréljük ki a róla csüngő rongyokat.

Ha vannak, kik a hazát magyarnak és boldognak akarják látni, jöjjenek és ne engedjék, hogy idegenek iparának rabszolgája legyen és idegen földre küldve vagyonát, koldussá tegye önmagát.

Ha vannak, kik adófizető országokat óhajtanának a haza számára hóditani, jöjjenek s ama külföldre küldött sokszor több milliót, mint a mennyit saját államának fizet a magyar, segitsenek benn tartani a hazában, hogy boldog legyen népe, erös és hatalmas az állam, melynek ilyen népe van. Jöjjenek és hóditsák meg Magyarországot önmagának.

Nem szédelgés, nem népámitás, a mit ez egylet akar; a magyar társadalmat akarja csupán szövetkezésre birni, erőit egy nagy czélra összpontositani; ám válaszsza meg e társadalom eszközeit, használja fel, mint legjobbnak hiszi erőit, de mentse meg magát, mert nincs az égnek s földnek hatalma, mely megmentse őt, ha nem segit önmagán.

Az erdélyrészi háziipar- és iparfejlesztőegylet pártoló tagsági dij a hat évi kötelezettséggel évi **2 frt.** *Alapitó tagsági dij* **50 frt.**

Aláirások szerkesztőségünkben vidékről is elfogadtatnak.

— **Ő Felsége a király** tegnapelőtt a Lajtha melletti brucki táborba érkezett, a hol hadszemlét tartott.

— **Nemzeti szinház.** Soldosné asszony szombaton kezdette meg vendégszereplését a nyári szinházban. Akkora és olyan diszes közönség jelent meg, amilyen a kolozsvári szinházban ritkaság: s mindamellett, hogy ugyanekkor e „Dalkör“ dalestélyén is elég szépszámu társaság gyült össze, sokan voltak, kik jegy hiányában visszatérni voltak kénytelenek a szinházból. A népszinház közkedvességü primadonnáját szünni nem akaró taps fogadta, midőn mint Bakaj Erzsike (a „Sárga csikó“-ban) először megjelent. A taps azután is, az előadás folyamában, minden felvonás, minden egyes dal után mindegyre felzugott, sőt legtöbb dalát megujráztatták. Soldosné asszony játékáról nincs miért referálnunk; ismeri azt közönségünk s az egész ország. Tele élettel, a lehető legélénkebb szinezéssel, könnyedséggel és bájjal játéka és dalai; Soldosné assz. az egész szinpadot elfoglalva tartja, mikor jelenete van, s mintha csak ő volna ott, a többi szereplő egészen elhomályosul mellette s mégis, mintha az ő müvészetének ragyogása és szelleme a többieket is inspirálná: ilyenkor még a máskülönben gyönge szinész is otthonosabban, életteljesebben oldja meg feladatát. Igy Váradi is (Csorba Laczi) mintha egészen megpezedült volna benne az élet: az ő játéka is ma élvezhetőbb, élénkebb, szinezettebb volt, mint máskor. Szentgyörgyi az öreg Csorbából igen jó alakot csinált; játékában volt jellemzetesség, szavalásában hangulat keltő érzelmi mélység s ha még modoros szótagolásától is meg tudott volna szabadulni: alakitása kitünő lett volna. A többi szereplők is mindnyájan jól megállották helyöket, sőt még Rónaszéki pusztabirója sem tünt föl annyira roszaságával, ami persze nem az akarja jelenteni, mintha megnem állotta volna helyét. — Tegnap (vasárnap) a „Rokkant huszár“-ban másodszor lépett föl szinházunk ünnepelt vendégmüvésznője, ismét zsufolt ház előtt, pedig ezt a szerepét (Marcsa) már ismeri közönségünk. Tapsnak, hihivásnak ezuttal sem volt végehossza és több dalát megismételték Váradi dalaival együtt.

— **Dr. Czifra Ferencz**, a kolozsvári egyetem egykori mély tudományu tanára az orvosi karban, a mult héten, csütörtökön hosszas szenvedés után elhunyt a budapesti országos tébolydában. A megboldogult egyike volt, saját szakmájában, egyetemünk és még korábban a kolozsvári orvos-sebészeti tanintézet leglelkiismeretesebb, legalaposabban képzett, folyvást munkálkodó tanárainak, kin minden tanitványa őszinte tisztelettel és szeretettel csüngött. Előadásai a mindig leglátogatottabbak közé tartoztak s élénk, őszinte tudományszeretettől s mély alaposságtól áthatott előadásait valódi élvezet volt hallgatni. Ezelőtt nehány évvel, a kolozsvári egyetem felállitása után a kormány azzal a meg-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

bizatással tüntette ki a tudomány ema derék férfiát, hogy a külföldre küldte ki az egyetemek sebészeti gyűjteményeinek és berendezéseinek tanulmányozására; dr. Czifra ennek következtében be is járta a művelt nyugat nagyobb egyetemeit s egy terjedelmes, lelkiismeretes tanulmányozásról tanuskodó emlékiratban tett jelentést a miniszteriumnak küldetése eredményéről. Fájdalom azonban, ezután nemsokára el kelle vesztenie a magyar orvosi tudományosságnak és egyetemünknek a jeles tanárt és tudóst, visszatérte után alig egy vagy másfélévre egy irtózatos kór támadta meg a fáradhatatlanul buvárkodó tanárt, egy borzasztó betegség, mely miatt aztán nemsokára arra a szomoru helyre: a tébolydába kellett szállitni őt, honnan csak a halál szabaditotta ki a derék tanárt, kinek ahoz képest kora elhunyta egyik érzékeny vesztesége a magyar orvosi tudománynak és felsőbb tanügynek. Béke viraszszon örökálma felett!

— **Az erdélyrészi** református egyházkerületnek ismét sulyos vesztesége van — alig temette el főjegyzőjét, tegnap Nagytiszt. Basa Mihály, harasztosi ref. pap enyedi egyházmegyei esperes és egyházkerületi közügyigazgató tétetett Harasztoson örök nyugalomra. A megboldogult méltán volt nevezhető az erdélyrészi ref. papság nesztorának, ki 80 éven felyül terjedt életkorában is munka biros kitünő egyházi szónok, buzgó közhivatalnok s köztiszteletben álló hazafiként szerepelt a közügy terén. A még mindig erőteljes egyházi férfiut egy váratlanul jött tüdőgyuladás ragadta ki az élők sorából. Áldás emlékén! Nyugodjék békében!

— **Kassai Vidor,** szinházunk kitünő comicusa eltávozott városunkból, hogy édes anyját meglátogassa és azután elfoglalja szerződése értelmében helyét az aradi szinháznál. Távozásakor a kolozsvári közönség részére a következő bucsusorokat küldte be szerkesztőségünkhöz: „Kassai Vidor. Hozzáfogtam barátaimtól személyes bucsut venni, de beláttam, hogy menthetetlenül lemaradok a vasutról, megforditottam tehát a dolgot: ellenségeimtől kezdtem bucsuzni, azt hivém, ez kevesebb fáradságot és időt fog igényelni. Hiu remény! Egész nap futottam. Egyet sem találtam! Béke velünk! a viszontlátásig itt, vagy ha ez nem lehetne, akkor a magas menyországban! (mi máshová ugy sem juthatunk). Áldás! Béke! Abrincs! Legelőlirt".

— **A vasuti főmühely** munkásai által rendezett zászlószentelési ünnepély tegnap vasárnap délelőtt az indóház közelében levő főmühely helyisége melletti téren nagy számu közönség jelenlétében ment véghez. Az ünnepélyt a „Hiléria" és a „Polgári Dalegylet" által közösen előadott „Hymnus" eléneklése nyitotta meg. Utána Derzsi József lelkész mondott egyszerüen nemes beszédet és rövid imát, melylyel a zászlót megszentelte. Ezt követőleg Minorich Károly főkapitány lépett az asztalhoz és Kolozsvár város nevében üdvözölte a munkásokat, kik egy fölszentelt zászló alá sereglenek, közös erővel és szorgalommal küzdeni az ipar fejlődéséért és előhaladásáért. Ezután Benigni Sámuel mondott egy beszédet, melynek végeztével a zászlót tartó szegek beverése következett a következő sorrendben: Melitskó Frigyesné szül. Akeszman Ida, mint zászlóanya, gr. Eszterházy Kálmán főispán a kormány képviselője, Simon Elek kir. tanácsos, polgármester, Minorich Károly városi főkapitány, Derzsi József lelkész, Bähns Ferencz felügyelő, főmühelyi főnök, Láber Mihály üzletvezető, Korbuly József főmühelyi mérnök, Kugler Mihály mérnök állomás főnök, Benigni Samu az iparos egylet elnöke, Deák Pál a tüzoltó testület parancsnoka, Groisz Károly pénzügyi számtanácsos a „Hiléria" dalegylet elnöke, Gergely Ida, Salamon Klára, Váradi Kata, Kónya Mariska, Rotarides Mariska, Hidasi Erzsike, Váradi Ida, Wanke Anna, Bányai Ottilia és Gergely Róza kisasszonyok a koszorus leányok, a „M. Polgár" és „Kelet" szerkesztősége, (sajnáljuk, hogy erről nem lévén szerkesztőségünk előlegesen értesitve, nem gondoskodott képviseltetéséről) s ezek után a főmühelyi munkások, mint a rendező bizottság tagjai. A szegek szertartásos beverése után Pavellich Jakab, a munkásegylet elnöke rövid beszéd kiséretében átadta a zászlót a munkások képviselőjének, mire a két dalegylet együttes éneke hangzott fel s ezzel a tulajdonképeni ünnepély, melyen a tüzoltó egylet testületileg képviselve volt, véget ért. D. u. a Vágásut melletti erdőben májális tartatott, melyre a vendégeket az indóházból két versen szállitották ki a vasuton, ezenkivül igen sokan sétáltak ki gyalog is, ugy hogy a megjelentek száma az ezeret meghaladta. Az erdőben rendezett ozsonyán ezen egész ünnepély megteremtőjére, gépészmérnök Melitskó Frigyesre, a zászlóanyára, a koszorus leányokra, stb. talpraesett toasztok mondattak. Este ugyancsak a munkások által ügyesen előállitott tüzijáték gyönyörködtette a jelenlevőket s ezután 9 és 10 óra közt kétszer hozták be a vonattal a közönséget s az ekkor még künmaradtakat a $^1/_2$12-kor közlekedő vonat szállitotta be az indóházhoz.

— **A „Kolozsvári Dalkör"** estélye szombaton a lövölde helyiségében nagy számu és szép közönség jelenlétében minden tekintetben fényesen sikerült. A változatos műsor szabatos előadása után a fiatalság tánczra kerekedett, s a legjobb kedvvel járta kivilágos kiviradtig.

— **A helybeli áll. tanitóképezde** „Önképzőköre" f. hó 20-án délután 4 órakor tartá meg „Zárünnepélyét" nagy számu hallgatóság jelenlétében. Már $^1/_2$3 óra után lehetett látni mint népesedik az Eperjes utcza az érdeklődők által s valóban — a borongós idő daczára — alig egy fél óra alatt ugy meg telt a képezde helyisége, főleg az a terem, hol az ünnepély lefolyt, hogy a később jövők csak kivülről hallgathatták végig a csinosan összeállitott műsorozat lefolyását. Ott láttuk a hallgatóság tekintélyes száma között a tanügy számos emberét, élükön méltóságos Kethely József kir. tanácsos és tanfelügyelő urral; kiknek megjelenése nemesitőleg, buzditólag hatott a tanitó növendékekre, mit arczukról olvashattunk le. A műsorozat egyes részletei teljesen sikerültek voltak. Egyes részleteket azonban nem emelünk ki, hiszen akkor mindeniket elő kellene sorolni, mert mindannyia igen jól sikerült ugy, hogy nyugodtan elmondhatjuk, miszerint az egész ünnepély lefolyása felülmulta várakozásunkat; tudva azt, hogy vajmi kevés idejök van ezen intézet növendékeinek magukat gyakorolni — a tulságosan elhalmozott tantárgyak mellett — az „Önképzésben", értve az ily nemü productiokat. S hogy mégis minden évben ily szép előhaladást tudnak felmutatni e téren is az intézet növendékei, azt lankadatlan szorgalmu zenetanáruk Boér Gergely és a nevelés szent ügyéért lángoló igazgatójuk s önképzőkörük elnökének Paal Ferencz urnak köszönhetik, kik sem időt, sem fáradságot nem kiméllnek, csakhogy növendékeiket e téren is bevezessék a haladás és önképzés tág világába.

— **A rom. cath. lyceumi dalárda** tegnap délután szépszámu közönség előtt tartotta a redouteban ez évi zárünnepélyét Pivár Ignácz tanár és igazgató, mint karnagy vezetése alatt. A lapunkban már közlött műsorban jelzett darabokat a közreműködők, mind szép szabatossággal adták elő. A haugversenynek egyik legérdekesebb részét képezte Szepessy Helén k. a. szép éneke, ki tanitója: Lichtig Adolf, zongoramester zongorakisérete mellette Ciardini „Le rossignol" czimű szép zongora- és flóta duettjét egész bravourral adta elő szép csengésü, erőteljes s némely helytt a Donadióéra emlékeztető kellemességü hangjával. A k. a. hang organuma valóban olyan szép, olyan dus anyaggal kinálkozik s már is szépen fejlett iskolázottsága annyi tehetségről tanuskodik, hogy kár volna parlagon hevertetni. Mondanunk sem kell talán, hogy a közönség élénk őszinteséggel megtapsolta a t. kisasszony énekét, melynek elismerésreméltó fejlettsége dicséretére válik, mind tanitvány, mind a tanitónak.

— **Human Erzsi** első felléptéről közöljük még a következő lapok nyilatkozatait: A „P. Napló" szerint Human Erzsi Kolozsvárról Bécsbe ment, a hires Marchesinéhez, hogy hangját kiképezze, s a mesternőtől eltanulja a magasabb énekművészet titkait. Most bemutatta magát. A hang erős, egészséges, fiatal és nagy térjedelmü. A „P. N." Human k. a.-nak nem a coloratura, hanem a lyrai-dráma ének terén jósol jövőt. A „Hon" ugy találja, hogy üde, egészséges hangja van, mely a legfensőbb regiszterben csengő kellemes, de a közép magas fokozatban érdes, s itt még csiszolásra szorul. Játéka még elfogult s azért nem eléggé kifejező. A „Fővárosi Lapok" a kisasszony hanganyagát egészségesnek, minden fokozatban csengőnek, bár még nem eléggé hajlékonynak tartja. A skála magaslatán olykor szédülékenyen tétováz, az előadásból pedig hiányzik az élénkség bája; de az anyag megvan, s csak buzgó tanulmány kell még hozzá egy darabig.

— **E. Kovács Gyula** pénteken Katona Bánk-bánkjában lépett fel Budapesten. A czimszerepet Kovács ábrázolta a „N. Hirlap" szerint sok tanulmánynyal, de nem egyenletesen; majd igazán művészileg játszott, majd meg elhalványult játéka. A lapok szerint a közönség Kovácsot minden felvonás után kihivta.

— **Nyilvános számadás** a kolozsvári nyomdász ifjuság által a munka-képtelen nyomdászok segély-alapja javára május 26-án rendezett nyári tánczvigalomról. Bevétel: 1 frtos jegyből 63 frt, 2 frtosból 46 frt, 3 frtosból 21 frt, felülfizetésekből 41 frt 60 kr, ruhatárból 3 frt 10 kr, összes bevétel 174 frt 70 kr. Kiadás: Májálisi költségek 145 frt 37 kr, tánczvigalom után fizetett illeték 12 frt, összes kiadás 157 frt 37 kr, marad tiszta jövedelem 21 frt 33 kr. Felülfizettek: K. Papp Miklós 10 frt, Stein János 5 frt, Simon Elek 5 frt, Korbuly Bogdán 5 frt, Gamauf Vilmos (Párisból) 5 frt, Szabó Sámuel 2 frt, ft. Hack Salamon 1 frt, Demeter József 1 frt, Barcsay Jánosné 1 frt, Orbán Ferencz 1 drb 1 frtos tallér, özv. Scehultz Lászlóné 1 frt, Szépes Mihály 1 frt, Lőrinczi József 1 frt, Ersleger Mihály 1 frt, Szász István 50 kr, Azbey Mihály 50 kr, Gergely Kálmán 40 kr, ifj. Seusán 20 kr. Fogadják a t. adakozók az egylet nevében hálás köszönetünket. Burckhárdt Ágoston, egyleti és b. elnök. Benkő Károly, b. pénztárnok. Rozinyák József, egyleti és b. jegyző.

— **A kolozsvári** „Hitelbank és zálogkölcsön társulat" üzleti irodája ujabbi intézkedés folytán junius 1-től fogva reggeli 8 órától kezdve déli $12^1/_2$ óráig áll nyitva a közönség részére. A közönség érdekében csak helyeslendő intézkedés.

— **A nagyenyedi** műkedvelő társulat 1878. évi junius hó 10-én a „holtmaros"-ban zártkörü nyári mulatságot rendez. Belépő-dij személyenként 50 kr. Kezdete d. u. 3 órakor. Este tűzjáték. Kedvezőtlen idő esetében a mulatság a városház disztermében fog megtartatni.

— **Vasuti előkoncessiót** adott a közlekedésügyi minister Bánffy Dezső főispán kérvénye alapján egy Apahidától Deésig épitendő vasut előmunkálatainak kivitelére.

— **A protestáns** egyházszervezeti előmunkálatok, a mennyiben azok a debreczeni üléseken megállapittattak, még e hóban meg fognak jelenni nyomtatásban. E mű első része a legközelebbi zsinat alakitásának és szervezetének készitésével megbizott küldöttség munkálatait tartalmazza, a másik rész pedig magában foglalja az egyház alkotmánytervét s a magyar ref. egyházban a tisztviselőkre, hivatalnokokra, egyes egyháztagokra, általában a perrendtartásra vonatkozó törvényeket. Megjegyezzük, hogy ezen munkálatból hiányoznak az iskolai ügyre vonatkozó dolgok, melyekre nézve a következő határozati javaslat fogadtatott el: „A zsinat a közoktatás ügyét a legelső foktól fel az akadémiákig (ezt is beleértve) egyházunknak törvényekben biztositott önkormányzatának és a tanitás szabadságának alapján mind az 5 egyházkerületre nézve egyházi törvénynyel rendezi akképen, hogy egyfelől az egyházkerületek s iskolafentartó testületek önkormányzati hatósága tiszteletben tartassék, de másfelől tanintézeteinknek és az egyes tanfolyamoknak oly szervezete és beredezése állapittassék meg, mely ifjainknak a kor szükségeinek és hivatásaiknak megfelelő alapos kiképeztetését biztositja." Ily közoktatásügyi törvényjavaslat készitésével az. „Ev. prot. lap" szerint Molnár Aladár bizatott meg.

— **Nagy tűzvész** pusztitott m. hó 29-én Isaszegen. A község fele része, 76 lakóház s 22 melléképület a lángok martalékává lett. A tüz még eddig ki nem puhatolt okból egy ház belsejében tört ki s az erős szélvészben óriási sebességgel terjedt tova; két óra alatt a fél-község romhalmazzá lett. Csak a lakosság emberfölötti tevékenységének, egyesülve a Gödöllőről s Péczelről jött segitséggel köszönhető, hogy a tüz helyhez volt köthető. A kár 100 ezerekre rug; csak 21 épület volt biztositva, 18 az első hazai biztositónál, 3 a pesti biztositónál. Száznál több család hajléktalan; a nyomor leirhatatlan. A szerencsétlen lakosság az emberbarátok könyörületességéhez kénytelen folyamodni.

— **A magyar delegácziő** tegnapelőtt délutáni nyilvános ülésében beterjesztettek a kormány előterjesztései az appropriatióra és a bosznia menekültek segélyezésére vonatkozólag. Ezután megkezdődött a tengerészeti budget targyalása. Egy uj citadella-hajóra előirányzott 174,000 frtnyi összeget Ernuszt Kelemen törölni inditványozta. E fölött hosszu vita támadt, melyben Bánhidy Béla báró, Horváth Gyula, Zichy Ferraris gróf és Gaál sorhajóhadnagy a megszavazás mellett, Wahrmann Mór, Zsedényi Ede és Bujanovics Sándor ellene szóltak. A névszerinti szavazásnál a kivánt összeg 40 szavazattal 9 ellen megszavaztatott. Feltünő, hogy Bánhidy Béla báró máskép szavazot, mint pártfelei. Bánhidy a másnapi vitában nem is fog szólni, mert más nézetben van. Legalább igy informál a Bud. Corresp.

— **A budapesti** egyetemen tegnapelőtt volt a dékánválasztás napja. A hittudományi kar dr. Klinger Istvánt, a jogi kar dr. Sághy Gyulát, a bölcsészeti pedig dr. Kerékgyártó Árpádot választotta, ki ezuttal harmadizben viseli a dékáni tisztet. Az egyetem rectorát f. hó 8-án választják meg a karok által kiküldött rectorválasztók. A rectort a jövő tanévre az orvosi kar kebeléből választják, és pedig mint halljuk, dr. Lenhossék Józsefet.

— **B. Sennyey Pál anyja,** Sennyey Elisa báróné, született Nádasdy grófnő Bécsben meghalt, 84 évet élt; csillagkeresztes hölgy volt. A halált végkimerültség okozta. A holttetem Bécsben beszenteltetvén, eltemésre Magyarországba szállittatik. Béke poraival!

— **Emlékszobor Viktor Emánuel számára.** Bresciában nagy népgyülés volt mult szombaton, mely a fölött tanácskozott, hogy minő szoborral örökithetnék meg legméltóbban Viktor Emánuel emlékezetét. A gyülés Torelli gróf inditványára elhatározta, hogy a solferinói csatatéren, a San Martino dombon egy 60 méter magas tornyot épittet, melynek csucsára azután Viktor Emánuel szobra, vagy az olasz csillag V. E. betükkel lesz elhelyezendő. A szobor vagy a csillag ugy volna készitve, hogy este kivilágittathatnék. A torony belsejében láthatók volnának az 1848., 1859. és 1866-iki hadjárátokban szerepelt táboruokok szobrai, ugy szintén több, ezen háborukat feltüntető kép is.

— **A Voltaire ünnep** fényesen sikerült, daczára a sok áskálódásnak, melyek e nap komoly méltóságát csorbitani akarták. A Gaiete szinház, az ünnepély szinhelye zsufolásig megtelt. Spuller és Deschanel képviselők beszédei nagyszerü óvatiókra szolgáltattak alkalmat. Viktor Hugót megjelenésekor nagy lelkesedéssel fogadták. Ünnepi beszédében Victor Hugó a napoleonismust ostorozta s Napoleont gyilkosnak nevezte. Szószerint igy nyilatkozott: Az ur előtt a gyilkost nem lehet mássá tenni, ha koronát tesznek is a fejére! mire szünni nem akaró, harsogó demonstratió következett. A nagy költő Voltairet mint enberbarátot és a béke apostolát dicsőitette. Spuller az ünnepély politikai jelentőségéről szólt: a köztársaságnak mindenekelőtt a nyugalmat kell megóvnia s ezért nem nyilvános az ünnepély. Deschanel többek közt igy nyilatkozott: Vádolják Voltairet, hogy kigunyolta az orleansi szüzet, én azonban ezt kérdem: Ki égette meg a szüzet? Végül politikai foglyok családjai számára gyüjtést rendeztek. A Gaiete szinházban tartott ünneppel egy időben a Cirque Americainben is megülték Voltaire emlékezetét. Az összes templomokban prédikáltak Voltaire ellen. Az orleansi szüz szobránál azonban semmiféle manifestatió sem történt.

— **A párisi szinházak bevételei** az 1877—78-iki évadban 17 millió frankra rugnak, mely összegben 21 nagyobb szinház (beleértve az operákat) részesedik. A nagy opera maga 3 millióval szerepel; mult szombaton „Tell Vilmos" előadásakor pedig oly jövedelme volt, minő megnyitása óta egyszer sem. A bevétel ez este 20.410 frank és 50 centimes volt, mig az előtte való napon a „Bűvös Vadász" és „Sylvia" ballet 19,525 frankot jövedelmezett. A nagy opera után következik a Théâtre Français 1.780,000 frankkal, a Châtelet 1.200,000 frankkal, a Variétés és Porte St. Martin egyenként 1 millióval, az Opére Comique és Folies Dramatiques egyenként 900,000 frankkal, a Benaissance, Vaudeville és Gymnase egyenként 800,000 frankkal, a Palais Royal, Gaité és Théâtre Historique félmillióval. A kisebb szinházak legcsekélyebb jövedelmei 8000 frankra rugnak. A szerzőknek kifizetett tiszteletdijak 1.706,000 frankot tesznek ki.

— **Párisban** egy mű jelent meg Dauket Ernőtől, mely nagy zajt üt. A mű czime: „A fehér rémuralom", s tárgyalja a dél-francziaországi royalisták által 1875-ben elkövetett rémtetteket.

— **Két német pánczélos hajó szerencsétlensége.** Május 30-án reggel 8 óra után Deal és Folkenstone közt, mint táviratunk már jelenté, három pánczélos hajó találkozott melyek szerdán éjel Wilhelm-shafent elhagyták, Kilencz óra felé látták, hogy egyik közülök, a „König Wilhem" egy másik „Grosser Kurtfürst" nevü hajóval összeütődött és sülyedni kezdett: az utóbbi pár pillanat alatt el is sülyedt. A partról azonnal siettek mentőcsolnakok a hajóban levők megszabaditására. Amint irják 450 emberélet veszett oda. A német tronörökös és a német nagykövet Münster, ugy a követség tagjai külön vonaton azonnal a helyszinére indultak. A szerencsétlenül járt második hajón a „Der grosser Kurfürst"-ön felrobbantak a kazánok 23 tisztet és 160 embert menthettek meg. A „König Wilhelm" pánczélhajó igen meg van rongálva s Portsmouthba indul. A „Kurfürst" fenekén kapott lyukat és körülbelől 4 percz alatt sülyedt el; a „König Wilhelm" elől, a vizvonal alatt sérült meg. Mikor az összeütközés történt, a tenger a legcsöndesebb volt, az idő a legderültebb. Roppant sok családot ért a szerencsétlenség, mert száz meg száz fiatal élet, melyre még pár perczczel előbb a legszebb jövő mosolygott, fejezte be gyorsan pályafutását. A szerencsétlenül járt két hajó a legnagyobb ily hajók kozé tartozik. A „König Wilhelm" határozottan a legerősebb és legnagyobb német pánczélos hajó 9608 tonna tantalmu, 8000 lóerejü, a „Kurfürst" 6663 tonna tartalmu és 5800 lóerejü. A két hajó szépen haladt egymás mellett, midőn egyszerre a „Wilhelm" aczél sarkantyuja a „Kurfürst" nem védett oldalába furódik. A megsérült hajó sülyedt s magával rántja a másikat is, melynek aczéla nem szabadulhatott meg egy könnyen amannak oldalától. A hajóparancsnok és gépész teljesen elvesztették fejöket s nem tudták, hogy ellensulyozzák a bajt, pedig a „König Wilhelm"-et igen is megóvhatták volna a roppant megrongálástól. A kár, mely a német államot anyagilag éri, milliókra megy. A két hajót 1875—76-ban épitették és 18,000 márkába került.

Soldosné Lujza asszony mint vendég.

NYÁRI SZINHÁZ.

Bérlet szünet.

Kolozsvártt, kedden junius 4-én 1878.

Soldosné Lujza asszony harmadik vendégjátékául:

Kisasszony feleségem.

Operette 3 felvonásban, Irták Leterrier és Vanloo. Ford. Rákossy Jenő. Zenejét irta Charles Lecocq. Rendező Benedek.

SZEMÉLYEK:

Palaméd Vanderbum — — Rónaszéky.
Hannibal — — — — Makó.
Frikkel — — — — Németh János.
Petersop — — — — Némethy György.
Polgármester — — — Csatár.
Marjolin — — — — **Soldosné L.** assz.
Aveline — — — — Csatárné.
Pietro — — — — — Batekné.

Történik: Brüsselben.

Kezdete 7 és fél órakor.

KÖZGAZDASÁG.

Értesités a keleti marhavész állásáról.

Folyó hó 17-től mai napig terjedő hivatalos jelentések szerint, a keleti marhavész Szebenmegye Sellenberk községében uralg.

Fentjelzett időtartam alatt marhavészben elhullott 35 drb.

A vész kiütésétől összes vesztesség 97 drb.

Horváth-Slavonország és a katonai határőrvidék területe vészmentes.

Kelt Budapesten, 1878. évi május hó 25-én.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumtól.

Kimutatás.

A kalotaszegi takarékpénztár üzlet kimutatása május haváról. Bevétel: Pénztári maradvány april hó 30-ról 3229 frt 43 kr, betétekből 4183 frt 35 kr, visszafizetett leszámitolásokból 50,405 frt, visszafizetett előlegekből 450 frt, leszámitolásokból 1527 frt 15 kr, előlegek kamataiból 9 frt 40 kr, beirási dijakból 4 frt 70 kr, késedelmi kamatokból 116 frt 50 kr. Összesen 59,925 frt 53 kr.

Kiadás: Visszafizetett betétekre 3533 frt 96 kr, visszafizetett betétek kamataira 17 frt 32 kr, leszámitolásokra 51,035 frt előlegekre 470 frt, bélyeg-illetékre 1 frt 86 kr, állam adóba 200 frt, költségekre 65 frt 57 kr, napi biztosi dijakra 22 frt, ttszti fizetésekre 150 frt, pénztári maradvány május hó 31-én 4429 frt 82 kr. Összesen 59,925 frt 53 kr. A kalotaszegi takarékpénztár.

Kimutatás

a kolozsvári kisegitő pénztár-egylet forgalmáról május havában 1878. Bevételek: Pénztármaradék a mult hóról 108.053 frt 96 kr, 6 törzstét a 50 f. 300 frt — kr, bevételek után 53.514 frt 65 kr, kamat, feldij 9.946 frt 30 kr, váltó árlapért 145 frt 10 kr, egyleti ház-után 125 frt — kr, 987 esetben visszafizetett kölcsön 352.935 frt 56 kr, összesen 525,020 frt 56 kr. Kiadások: 974 esetben kölcsön 351.632 frt 04 kr, tisztviselők fizetése 1.074 frt 99 kr, irodai kellékekre és adoba 28 frt 97 kr, váltó árlapra 140 frt — kr, kamat 384 frt 05 kr, Segélyezésre 30 frt 64 kr, kisdedóvodáknak 100 frt — kr, Betét visszafizetések 63.030 frt 32 kr, napi biztosi megjelenés 15 frt — kr, törzstét utáni kamat 217 frt 25 kr, törzs tét utáni osztalék 432 frt 92 kr, pénztármaradék 107.934 frt 39 kr, összesen 525.020 frt 57 kr. Kolozsvártt, május hó 31 1878. Tauffer Ferencz igazgató. Kozák Ede pénztárnok. Geltch János fő-könyvvezető.

A „KELET" magán táviratai.

Feladatott **Budapesten** jun. 3. 10 ó. 20 p. d. e.
Érkezett Kolozsvárra jun. 3. 11 ó. — p. d. e.

Vilmos császár élete ellen dr. Nobiling a berlini hársfasor alatt új merényletet követett el. Tegnap délután két órakor a 18 számu ház második emeletéről kettős csövü puskából sörréttel kétszer rá lőtt, harmincz szem sörét érte a császárt, fején, karján, hátán. A tettest elfogták, ez azonban fejébe lőtt, de nem halt meg, az első kihallgatás után azonban önkivületi állapotba esett. Némely hirek hivatalnoknak mondják, mások socialistának, majd ultramontánnak. A császár állapota, seblázát kivéve, nem életveszélyes. A seréteket egy hijával kivették.

Berlinben s az egész Németbirodalomban az izgalom rendkivüli.

A magyar delegatió Apponyi, Kukuljevics, Zsedényi, Falk, gr. Andrássy, Szilágyi beszédei után a külügyi budgetet megszavazta. Zsedényi Bosznia annectálása ellen javaslatot tett, a mely, mint inopportunus, mellőztetett.

Gr. Andrássy hivatalosan bejelentette, hogy a kongressus folyó hó 11-ikére összehivatott.

Erték- és váltófolyam.

1878. junius 1.

Magyar aranyjáradék	88.35.
„ kincstári utalv. 1 kibocsát	—.—.
„ „ „ 2 „	112.—.
„ keleti-vasut elsőbség 2 „	75.25.
„ „ állami kötvény 1876 év	67.—.
„ vasuti kölcsön	100.50.
„ földtehermentesitési kötvény	78.75.
temesi „ „	78.—.
erdélyi „ „	77.50.
horv. slavon „ „	—.—.
magy. szőlődézma váltság „	82.25.
Oszt. egységes államadósság papirban	63.85.
„ „ „ ezüstben	66.40.
„ aranyjáradék	73.80.
1860. államsorsjegy	114 50.
Oszt. nemzeti bank részvény	8.10.
„ hitelrészvény	229.80.
magyar. hitelbank	208.75.
Ezüst	103.40.
Cs. k. arany	5·59.—
Napoleond'or	9.48.—.
Német birod. mark	58.50.
London	118.65.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Békésy Károly.

Érdekes

id. Heckscher Samunak Hamburgból a mai számunkban megjelent **Szerencse-jelentése.** E ház, a nyeremények pontos és hallgatag kifizetése által itt és a környéken, oly jó hirnevet szerzett magának, hogy mindenkit már e helyen is figyelmeztetünk hirdetésére.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Sz. **471.** — 1878. (195) (2—3)

Haszonbér.

A n.-enyedi ref. főtanoda felenyedi patakon fekvő 5 lisztelő malma

f. é. junius 11-kén,

a gazdagondnoki irodában tartandó nyilvános árverésen 3, esetőleg 6 évre haszonbérbe fog adatni. Kikiáltási ár 3000 frt., bánatpénz 10%. Megfelelő bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok elfogadtatnak a fennirt irodában, hol a feltételek iránt is nyerhetni felvilágositást.

Ugyanezen időben fog a nevezett főtanoda tégla-cserép gyára és fürész malmának haszonbérbe adása végett, miután az árverési pontokban megirt kötelezettségnek, az első árveréskor legtöbbet ajánlott válalkozó nem tett eleget, ennek terhére **ujabb árverés** tartatni, az első árveréskor már hirlapilag közzé tett feltételek szem előtt tartásával.

A gondnokság.

Sz. **5018.** — 1878. (193) (2—3)

Árlejtési hirdetés.

Ezennel közhirré tétetik, hogy az Ó.-gyéres-méhesi útvonalon jelen évre elöirányzott 1830 köbméter burkolat kőnek termelése

f. évi junius 12-én d. e. 10 órakor

helyt, a megyeházánál megtartandó szóbeli árlejtés útján ki fog adatni.

Kikiáltási ár köbméterenként 89 1/10 kr.

A részletes árelemzés és árlejtési feltételek a hivatalos órákban, a megyei aljegyzői irodában megtekinthetők.

Vállalkozni szándékozók tartoznak, az árlejtés megkezdése előtt 10% bánatpénzt letenni, az árlejtést vezető tisztviselő kezébe.

Kolozsmegye alispánjától.

Kolozsvártt, 1878. május 28-kán

GYARMATHY MIKLÓS, alispán.

Tanacs és segély azok számára,

a kik szemgyengeségben szenvednek, s főleg megerőltetett tanulás és fárasztó munka által szemöket elrontották.

Ifju korom óta meg volt nekem is az a rosz szokásom, hogy az éj csöndét választám tudományos munkákra. Ez, valamint sok fáradságos optikai és finom mathematikai munkálat által szemeim annyira meggyengültek, hogy annyival inkább félhettem teljes megvakulástól, mert folytonos gyuladási hajlam állt be, a mely a leghiresebb orvosok évekig tartó gyógyitásával is daczolt. E szomoru körülmények közt sikerült egy szert találnom, a melyet már 40 év óta a legjobb sikerrel használok. Nem csak azon tartós gyuladást szüntette tökéletesen meg, hanem visszaadá szemeimnek is teljes erejét és élességét, úgy hogy most 75 éves koromban szemüveg nélkül olvasom a legapróbb irást is, s mint fiatal koromban a legjobb látásnak örvendek. Ugyanezen kedvező sikert tapasztaltam másoknál is, a kik közt többen voltak, a kik a legélesebb pápaszem segélyével sem voltak képesek hivatásukat teljesiteni. Ezen szer kitartó használata után eldobták a szemüveget s szemeik azelőtti élességét visszanyerték. E **mosdó szer** egy illatos szesz, a melynek alkatrészeit az ánizsnövény képezi. Nem tartalmaz sem drasticumokat, sem fém vagy más veszélyes részeket s Erdélyben **valódi** minőségben **TEUTSCH J. B.-nél Segesvártt** kapható. Nagy üveget 2 frt 40 kron, a kisebbet 1 frt 80 kron o. ért. használati utasitással. Azt tanácslom tehát a szenvedőknek, hogy hozassák meg e szeszt, mert egy üveg soká elég használatra, s csak csekély adag folyóvizzel vegyitve kis fehér folyadékot ad, a melylyel reggel és este, valamint fárasztó munka után kell **a szem környékét megmosni.** A siker igen jó tékony és üde s egyuttal az arczbőr frisseségét is emeli. Örülni fogok, ha általa főleg azokon lesz segitve a kik ernyedetlen munkásság mellett az igazság világának föllelésében, szemök világát veszélyeztetik. E szer használata folytán a fiatalságnál annyira divatossá vált elferditő szemüveg hordásnak is eléjét vehetni, a mely a legtöbb esetben inkább rongálja mint erősiti a szemet. A szemüveg csak a szem hibás szervezetén segithet, de egészséges, vagy elgyengült szemeket soha sem erősithet, vagy gyógyithat meg. (289) (19—*)

A hires dr. Romershausen-féle szem-lél mindig készen kapható és pedig:

Egy kis üveggel 1 frt 80 kr., egy nagy üveggel 2 ft 40 kr. o. é.

TEUTSCH J. B. raktárában **Segesvártt.**

Elárusitók nagyobb megrendeléseknél megfelelő árleengedést kapnak.

NAGY JÓZSEF arany- ezüstműves és ékszerárus Kolozsvárt,

fötér br. Józsika-ház 9 szám.

Ajánlja a n. érd. közönségnek jól berendezett és a legnagyobb csinnal kiállitott **bécsi** és **külföldi**

arany- és ezüst ékszeráruinak dús raktárát

és kiházasitási arany- ezüst és ékszer áruit legjutányosabb áron, úgy ódon arany- ezüst és köves tárgyakat megvesz, vagy ujakkal becserél.

(**Óvásul.**) Raktáramban minden egyes tárgy valódisága a m. kir. bélyeggel van hitelesitve. (400) (26—*)

Az emberi nem százezrei köszönhetik szép haikat

az egyes-egyedül létező

legjobb és legbiztosabb

hajnövesztőszernek.

Nincs az ár jobb valami

a haj elömozditására

miut a világ minden részében oly ismeretes s hirossé lett, az orvosi kar által megvizsgált, a legfényesebb és legcsodálatosabb sikerrel koronázott és **6 cs. kir. apostoli Felsége I. Ferencz József** Magyarország és Csehország királya a ausztriai császár stb. által 1865. évi nov. 18-dikán **15,810—1892.** sz. alatt az összes ausztriai birodalomra s az összes magyar koronaországokra nézve császári királyi kizárólagos szabadalommal kitüntetett

növésének és fentartására

Reseda-göndöritő-hajkenőcs

melynek szabályszerü használatánál a fejtető legkopaszabb helyei is teljhajzatuakká lesznek, a szürke s vörös hajzat sötétsziniivé válik, csodálatos módon erősiti a hajtalajt, mindennemü korpaképzést pár nap alatt tökéletesen eltávolit, a haj kihullását rövid idő alatt tökéletesen és mindenkorra meggátolja, s a hajnak természetes fényt ád és **hullámszerüvé** képezi és a legkésőbb korig megőrzi az őszülésétől.

Rendkivül kellemes illata és pompás kiállitása által azonkivül megfoszét s képezi a legfinomabb pipere asztalnak is.

Egy tégely ára használati utasitással (hét nyelven) **1** frt **50** kr., postán küldve **1** frt **60** kr.

Ismét eladók itő elengedésben részesülnek.

Gyár és főközponti szállitási raktár nagyban és kicsiben

POLT KÁROLY

illatszerész és több cs. kir. szab. tulajdonosnál

Bécsben, József város, piaristautcza, **14** szám saját házában, a hova minden irásbeli megrendelés intézendő, melyek a pénz előleges beküldése, vagy postai utánvét mellett a leggyorsabban teljesittetnek.

Főraktár: **Kolozsvártt** egyedül **Wolff János** gyógyszertárában.

N. B. Valamint minden kitünő gyártmánynál, úgy már ennél is utánzások és hamisitások kisértetnek meg, s ez okból kéretik mindenki, hogy vásárlás végett egyedül a fentebbi raktárhoz forduljon s Polt Károly bécsi rezeda-göndöritő-kenőcsét világosan megismerje, figyeljen a fentebbi védjegyre. (83) (15—20)

Főnyeremény esetleg 375,000 márka

Szerencse-jelentés.

A nyereményekért az állam kezeskedik. Első húzás jun. 12- és 13.

Felhivás résztvevésre a hamburgi állam által biztositott nagy pénz-kisorsolás

nyeremény-esélyeibem,

(188) a melyben (4—6)

8 millió 600.000 márkát

okvetlen nyerni kell.

Ezen előnyös pénz-kisorsolás nyereményei, mely tervszerüleg csak 91,000 sorsjegyet tartalmaz, a következők: 1 nyeremény esetl. **375,000** márka, különösen **250,000, 125,000, 80,000, 60,000, 50,000, 3**-szor **40,000** és **36,000.** **4**-szor **30.000** és **25,000, 11**-szor **20,000** és **15,000, 24**-szor **12,000** és **10,000, 37** szor **8000, 6000,** és **5000, 76**-szor **4000, 3000** és **2500. 206**-szor **2400. 2000** és **1500, 412**-szor **1200, 1356**-szor **500, 300** és **250, 30,628**-szor **200, 175, 150, 138, 124,** és **120, 16.839**-szor **94, 70, 67, 50, 40** és **20** márka, melyek kevés hó alatt 7 osztályban **biztos** eldöntés alá kerülnek.

Az **első nyeremény-húzás** hivatalosan

f. é. junius 12- és 13-ra

van megállitva s arra

az egész eredeti sorsjegy ára csak 3 frt 40 kr.,
a fél eredeti sorsjegy ára csak 1 frt 70 kr.,
a negyed eredeti sorsjegy ára csak 85 kr.,

és ezen **az államtól biztositott eredeti sorsjegyeket** (nem tilos igérvények) **az árnak bérmentes beküldése** vagy **postai előleg** mellett, **a legtávolabb vidékekre is megküldöm.**

A résztvevő az eredeti sorsjegy mellett megkapja tőlem **ingyen** az **állampecséttel** ellátott eredeti játéktervet, s a húzás után **azonnal felszólitás nélkül a hivatalos** nyeremény-lajstromot.

A nyeremények fizetését és megküldését

pontosan és **titoktartással** eszközlöm **egyenesen** az érdekeltek kezéhez.

Minden megrendelést egyszerüen **postai utalvány,** vagy **ajánlott levél által** tehetni.

Kérem tehát megrendeléseket bizalmasan hozzám intézni

id. HECKSCHER SAMU,

bankár és váltóüzlet tulajdonos **Hamburgban.**

Közelebbről f. é. április 3-án több megrendelőm ismét szerencsés volt a legnagyobb fényereményt nálam nyerni. **Fennebbi.**

Legujabb magyar dalok zongorára.

Stein János könyv- és zeneműkereskedésében Kolozsvárt kaphatók következő legujabb népdalok:

A csirke fogó.

Lukácsy legujabb népszinművének kedvelt dalai:

1. Hótól fehér.
2. Fürge mósó lány.
3. Lekaszálták már.
4. Ha szavaid.
5. Édes anyám.
6. Kicsi a lány.
7. Csalfa legény.
8. Titkon nyilik.
9. Kétszer is nyilt.
10. Jaj be édes.

Énekhangra zongora kisérettel alkalmazta Erkel Elek.

Ára 1 frt.

A sárga csikó.

Csepreghi legujabb népszinművének tiz közkedveltségü dala:

1. Tul a Tiszán.
2. Életedben mindig.
3. Bujdosik a kedves rózsám.
4. Nincsen annyi tenger csillag.
5. Csárdás kis kalapot.
6. Barna legény.
7. Ha bemegyek.
8. Tarka kendőd lobogása.
9. Ne menj el.
10. Budapesti kis barna.

Énekhangra zongora kisérettel alkalmazta Erkel Elek.

Ára 1 frt.

A veres-haju.

Lukácsi eredeti népszinművének nyolcz közkedveltségü dala.

1. Lehullott a rezgő nyárfa.
2. Nem szól a tilinkóm.
3. Dinom-dánom sum, sum, sum,
4. Fecském, fecském, édes fecském.
5. Hallod e kis lány hallod e?
6. Tisza mentén hódviz.
7. Hullámzó Balaton.
8. Csipke bokor.

Énekhangra zongora kisérettel alkalmazta Erkel Elek.

Ára 1 frt.

A sárga csikóból.

1. Őszszel száll a gólyamadár keletre.
2. Tul a Tiszán az a módi leányok.
3. Szép is vagyok, jó is vagyok,
   Csak egy kicsit hamis vagyok.
4. Ha bemegyek a templomba.

Zongorára alkalmazta Kolozsvári Gyula.

Ára 60 kr.

A veres haju-ból.

1. Ha én nekem száz forintom volna.
2. Magas a kaszárnya teteje.
3. Nekem olyan asszony kell.

Zongorára szerzé Kolozsvári Gyula.

Ára 60 kr.

DALOK:

a török magyar barátságról.

PLEVNA NÓTA.

Lassú. Zug a vihar a balkáni hegyeken
Elmegyek én török földre kedvesem
Harczolni a testvér mellett:
Magyar nép! ez minket illet!
Kedves rózsám isten veled!!!

Fél-friss. Reszketve száll le a nap sugára
Plevnának vértől ázott tájára
Busongva zúg-búg a szél és váltig csak azt zúgja
Be sokszor véres fejjel futott innét a muszka,

Ozmán pasának, a hősök hősének emlékül.

Zongorára szerzé Szentirmay Elemér. Ára 60 kr.

E dalok aként vannak zongorára alkalmazva, hogy azokat ének nélkül is lehet játszani, miután a zongora rész a dallamot is magában foglalja.

Kaphatók Stein János könyv- és zeneműkereskedésében Kolozsvárt.

---

(92) (10—12)

Az ő felsége Ferencz József király által szabad. valódi

ARCANUM

patkányok, házi- és mezei **egerek,** vakondok- és csotányok kiirtására, melyet után kontárkodnak, de hamisitatlanul kapható: **Kolozsvártt:** Bokros Ádám, Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. Demeter, Segesvárt: Misselbacher J. B. uraknál.

Ára 1 nagy szelenczének 1 frt.

---

(149) (7—12)

NEVELŐNŐKET,

okleveles tanitonőket, tár-segitőnőket, gyermekkerti nevelőnőket, udvarmestereket, egyáltalában a tan- és nevelés szakhoz szükségelt kitünő egyéniséget ajánl az **első** és **legjobb hirnevü bécsi nevelőnő-intézet**

Mrs. Emily Reisner

(alapittatott 1860-ban)

Most Stockimeisenplatz Nro 3. (Stefansplats)

Wien. = Nem mint ezelőtt Praterstrasse. =

Dr. Petri fertőzetlenitő szerei.

I. Fertőzetlenitő por. **II. Fertőzetlenitő viz.**

A veszély, a mely nyugati Európát ragályos betegségek behurczolása által keletről fenyegeti, a hatóságok és orvosok figyelmét inkább mint valaha a hulladék anyagok

hatályos és erélyes fertőzetlenitésére

csaknem egyedül alkalmas prophylaktikus szerre vezette. Különösen a

dr. Petri-féle fertőzetlenitő készitmények

azok, melyek szigoru tudományos és gyakorlati tapasztalatok szerint készitve, gyors és *biztos hatásuk, olcsóságuk és könnyü kezelhetésük* miatt, minden más hasonló készitmények fölött kitünnek. (189) (3—6)

Bécs és *Grácz* városok tanácsai a *dr. Petri*-féle kezelést bizottságilag megvizsgáltatták, s a vélemény igen kedvezőleg ütött ki; hasonlólag a legmegtisztelőbb bizonyitványokat állitotta ki a *kir. városi hatóság Berlinben*, a *rendőri elnökség Posenben*, a *breslaui rendőri főnökség és városi törvényhatóság vegyésze, cz. kir. fegyintézetek*, számos *orvosi tektntélyek* és *szakemberek, vasúti igazgatóságok, világhirü gyártulajdonosok* (Borsig, Schwarzkopf sat.) számos *kórházak, telepek, magánosok*, a *kustrini gazdasági bizottság* sat. melyekből nehányat alattabb kivonatilag közlünk.

Bécs város tanácsa f. é. január óta három kerület csatornáit, szemétgödreit és szükségszékeit a dr. Petri-féle kezelés szerint fertőzetleniti.

A dr. Petri-féle fertőzetlenitő szerek kaphatók:

Kolozsvártt: Biró J. gyógyszertárában.

Stájerhon, Karinthia és Krajna részére a grátzi tegyház volt szives elvállalni a szállitást.

„A tanács által eszközöltetett kisérletekből kitünik, hogy a Petri-féle fertőzetlenitő szer desodirizólag hat, s a bizanyagok szagát tartósan eltávolitja, sat.“

Bécs, september 26-kán 1876. A tanácsi aligazgató.

„E kisérletekből kitünt tehát, hogy az alkalmazott dr. Petri-féle fertőzetlenitő szer tényleg tartós desodirizáló hatást gyakorol a bizanyagokra, s azok fertőzetlenitésére ajánlható.“

Grátzi várostanács, április 2. 1878.

„A valóságnak megfelelőleg bizonyittatik, hogy a dr. Petri-féle fertőzetlenitő port az itteni cs. kir. fegyintézetben alkalmaztuk s meggyőződtünk, hogy ezen por a bizanyagok tartós desodirizálását eszközli.“

Fegyház-igazgatóság Grátzban, 12. márcz. 1878.

„Miután tehát a dr. Petri-féle fertőzetlenitő viz igen hatályosnak bizonyult, s látszólag kielégitőbben hat, mint a carból-sav, e fertőzetlenitő viznek el kell ismerni fölényét, s igen ajánlhatónak kell azt megjelölni.“

Kir. városi tanács Berlin, nov. 26. 1876.

„Nem csak a fertőzetlenités eredménye s az olcsóság folytán ajánlja magát a fertőzetlenitő kezelés körül a dr. Petri-féle fertőzetlenitő szer, hanem tetemes jutányossága által is a combinált öblegető öntözési rendszer föláll itásával szemben, s a Petri-féle kezelésnek tehát nagy terjedést és alkalmazást jósolhatni.“

Mediz-chirurg. Centralblatt, XII. évfolyam, 17 sz. (1878 április 26).

TICHY KÁROLY, *Bécs, III. Steingasse 24.*

Kapható Stein János könyv- és zeneműkeresk. Kolozsvárt.

Kapható Stein J. könyv- és zeneműkeresk. Kolozsvárt.

Egy füzet ára 30 kr.

(176) (3—*)

MAGYAR LEXIKON

ÖTVEN FÜZETBEN TELJES.

Az első füzet már megjelent

és kivánatra megtekintés végett bérmentve

küldetik meg.

Egy füzet ára 30 kr.

Kapható Stein J. könyv- és zeneműkeresk. Kolozsvárt.

Egy füzet ára 30 kr.

Egy füzet ára 30 kr.

Kapható Stein János könyv- és zeneműkeresk. Kolozsvart.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoala - BCU Cluj-Napoca.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdásznál az ev. ref. tanoda betüivel Kolozsvártt.